

20.9.2023

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 20.9.2023 on päättänyt hyväksyä kullanhuuhdontaluvan muutoshakemuksen:

Luvanhaltija: Eero Kivimäki, Tarja Aakko
Lupatunnus: HL2015:0009
Alueen sijainti: Sodankylän kunta, Mäkärän alue, Tankajokivarsi

Päätöksiin saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 27.10.2023

Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Kuulutus ja päätös ovat nähtävänä 20.9.2023-27.10.2023 Tukesin verkkosivuilla osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kullanhuuhdontaluvat>

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 505 2263

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN MUKAISEN TOIMINNAN MUUTTAMISESTA

Kullanhuuhdentalupahakemus

Hakijat: Eero Kivimäki, Tarja Aakko
Vireilletulopvm: 27.9.2021
Etuoikeuspm: 27.9.2021
Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella.
Kaivoslain (621/2011) 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto **hyväksyy** kaivoslain (621/2011) nojalla edellä mainitun hakijan hakemuksen kullanhuuhdentaluvsan HL2015:0009 toiminnan muuttamisesta.
Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetty edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen perusteella luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.
Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

Kullanhuuhdentaluvan haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhtonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 3,7 ha
Alueen nimi: Kivakko-kulta
Sijainti: Sodankylä, Mäkärän alueella, Metsähallituksen hallinnoimalla metsätalousalueella.
Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2).

Päätöksen täytäntöönpano

Kullanhuuhdentalupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen ja luvassa määrätty vakuus on asetettu. Jos kullanhuuhdentalupaan perustuvat toimenpiteet edellyttävät muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on lainvoimainen tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Lupamääräykset

Päätöksen voimassaolo:

Tämä päätös ei muuta kullanhuuhdintaluvan voimassaoloaikaa. Lupa on voimassa 20.12.2017 annetun päätöksen mukaisesti 20.2.2027 saakka.

Perustelut: Luvan voimassaolo määräytyy alkuperäisen lupapäätöksen mukaan.

Menetelmät:

Tämä lupa oikeuttaa koneellisen kullankaivun suorittamiseen lupa-alueella. Käsiteltävä maamäärä on enintään 500 m³ vuodessa.

Alueella on toistaiseksi voimassa oleva ympäristöilmoitus PSAVI/7949/2022, minkä mukaisesti toiminta-aika rajataan 1.6.-30.9 väliseksi ajaksi.

Perustelut: Hakemuksen mukaisesti. Toiminnan alueellisella ja ajallisella rajoittamisella vähennetään vaikutuksia lupa-alueeseen, sen ympäristöön ja alueen mahdolliseen muuhun toimintaan. Alue on rajattu ja toimintaan tarvittavien lupien lupaehdot lupa-alueella turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoaltaan ja sijainniltaan rajallisia, eivätk olennaisesti haittaa saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan.

Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötärpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiirille. Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

Toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että puustolle aiheutuvat vahingot ovat mahdollisimman vähäisiä. Puuston poistamisesta on sovittava etukäteen alueen hallinnasta vastaavan tahon kanssa. Puuryhmiä on jätettävä kaivualueelle.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 24 §.

Sopimalla puuston poistamisesta etukäteen varmistutaan siitä, ettei olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa pääse syntymään.

Kullanhuuhdontaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli lupa-alueelle suunnitellaan vesistöön vaikuttavaa toimintaa, tulee tähän toimintaan olla ympäristö- tai vesilupa. Näissä luvissa toimivaltainen viranomaisena on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Lapin paliskunta ja Saamelaiskäräjät ovat lausunnoissaan vastustaneet menetelmän muuttamista konekaivuiksi ko. alueella. Perusteluna on ollut, että alueen keskellä kulkee laidunkiertoaita, mikä on tärkeä porojen liikutteluun niin keväisin kuin syksyisin.

Lapin paliskunnan lausunnossa on kerrottu, että valtaosa paliskunnan vasamerkityksistä tapahtuu Lupposelän vasanmerkitysaidalla. Merkinnän jälkeen tokka löysätään itää kohti aidalta. Ko. Lupposelän vasanmerkitysaita sijaitsee n. 6 km etäisyydellä lupa-alueesta lounaaseen ja laidunkiertoaidan itäpuolella n. 4 km etäisyydellä. Palkisen mukaan tokat hakeutuvat laidunkiertoaidan ja Tankajoen väliin, laidunkiertoaidan länsipuolelle.

Saamelaiskäräjät on ehdottanut, että mikäli lupa myönnetään, on aidan varteen jätettävä 200-300 m tilaa porojen kulle, eikä aidan varteen saa muodostaa esteitä, jotka ohjaavat porojen kulkua pois aidalta.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on päätöksessään linjannut, että laidunkiertoaidan molemmin puolin on jätettävä 30 m levyinen suojavyöhyke, missä koneellista kullankaivuuta ei saa tehdä.

TUKES:n ylitarkastajat Pasi Molkoselkä ja Juho Kupila ovat käyneet hakemusalueella katselmuksella 8.6.2022, missä mukana on myös ollut paliskunnan edustajat. Katselmuksella on käyty katsomassa myös poroaidan tilannetta.

TUKES:n ylitarkastaja Sami Mantere on käynyt hakemusalueella maastokatselmuksella 29.6.2023. Maastokatselmuksella ylitarkastaja totesi, että aita on korjattu Tankajoen ja Keltaaaran välisellä alueella. Tämän jälkeen aitaverkko oli rullalla ja tyhjät aitatolpat johtivat kohti Kuusiniemeä. Aidan korjattu osuus kattoi olemassa olevat kullanhuuhdontalupa-alueet sekä hakemusalueet. Aidan varteen oli tuotu uusia aidaksia, joten on oletettavaa että aita korjataan myös muilta osin kuin pelkästään lupa- ja hakemusalueiden kohdalta.

Alueella on suoritettu kullanhuuhdonta vuosikymmenien ajan ja alueella on ollut myös koneellista kaivuuta ja paljon suuremmissa mittakaavoissa kuin ko. hakemusalueella tulee olemaan. Näin ollen voidaan olettaa, että hakemusalueella tehtävä pienimuotoinen konekaivu ei lisää merkittävästi alueen melukuormaa, koska huuhdonta työ suoritetaan pienillä 2-12 t:n kaivinkoneilla.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston linjauksen mukaisesti koneellista kaivuuta ei saa suorittaa 30 metriä lähempänä alueen läpi kulkevaa laidunkiertoa, eikä aita saa rikkoa. Kaivuutyö on keskeytettävä lyhytaikaisesti paliskunnan pyynnöstä poronhoitotöitä varten.

Kullanhuudontaluvan haltijoiden on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivukuoppiin ja merkittävä tai luiskattava kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville. Lisäksi myös kullanhuudonnan tarvikkeet on varastoitava alueelle keskitetysti siten, että niistä ei aiheudu poronhoidolle haittaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 50 §

Alue kuuluu Lapin paliskunnan alueeseen. Alueen läpi kulkee laidunkiertoa.

Alueen ominaisuudet, luvanmukainen kaivumäärä ja lupamääräyksellä voidaan varmistua, ettei tämän tai alueen lähimpien lupien luvanmukainen toiminta yhdessä aiheuta poronhoidolle olennaista haittaa.

Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuudonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Myös tämän luvan muissa lupamääräyksissä kielletään olennaisen haitan aiheuttaminen muille elinkeinoille, määrätään aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta sekä rajataan toimintaa ajallisesti.

Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuudontaluvan haltijan on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

Perustelut: Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Alue ei sijoitu koltta-alueelle. Kaivosviranomaisen tulee kaivoslain 38 §:n mukaisesti saamelaisten kotiseutualueella selvittää yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskunnan, Metsähallituksen ja hakijan kanssa kullanhuudontaluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita tarvittaessa haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Kullanhuudonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on

alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuuhdon vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuuhdonta harjoitetaan.

Asian selvittämiseksi kaivosviranomaisen on pyytänyt lausunnot saamelaiskäräjiltä, alueen paliskunnalta ja Metsähallitukselta. Lisäksi päätöksenteon tukena on käytetty Saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnitelmaa sekä Maanmittauslaitoksen ja Metsähallituksen paikkatietoaineistoja.

Lapin paliskunnan kokonaispinta-ala on noin 456 000 ha. Lapin paliskunnan alueelle sijoittuu 50 kpl lainvoimaisia kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 240 ha. Näistä kyseisen lupahakemuksen läheisyyteen (2 km säteellä alueesta) sijoittuu 5 kpl (noin 23 ha). Alueen läheisyydessä on vireillä myös 14 kpl kullanhuuhdonta-lupahakemuksia pinta-alaltaan yhteensä noin 82 ha.

Lupa-alue kuuluu Metsähallituksen hallinnoimaan metsätalousalueeseen. Metsähallitus ei linjauksensa mukaisesti myy kyseessä olevan alueen läheisyydestä maa-alueita.

Uusia vuokrasopimuksia tehtäessä Metsähallitus kuulee alueen paliskuntaa ennen sopimuksen tekemistä. Metsähallitus on laatinut paliskuntain yhdistyksen kanssa yhteistyösopimuksen, jossa määritellään Metsähallituksen ja paliskunnan yhteistoiminta erilaisten maankäyttömuotojen yhteydessä.

Lupahakemusalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole retkeilytarkoitukseen käytettäviä reittejä tai rakenteita.

Lupahakemusalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole poronhoitoon liittyviä rakennelmia.

Metsähallitus myy metsästyslupia lupa-alueelle ja sen läheisyyteen. Lisäksi paikallisilla asukkailla on vapaa metsästysoikeus alueella. Metsähallitus asettaa julkisella kuulusmenettelyllä valtion metsästys- ja kalastusoikeuksien käytölle alueittaiset kiintiöt. Alueen poronhoito huomioidaan lupametsästyksen mitoittamisessa.

Ottaen huomioon tämän luvan määräykset, muualla lainsäädännössä annetut velvoitteet ja aiempi kullanhuuhdonta-toiminta alueella, eivät

kullanhuuhdontaluvan oikeuttamat toimenpiteet yksin taikka yhdessä muiden vastaavien lupien ja edellä kuvattujen maankäyttömuotojen kanssa heikennä olennaisesti saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan. Kaivosviranomaisen omien selvitysten ja havaintojen lisäksi yhteisvaikutusta arvioidessa on huomioitu lausunnoissa esiin tulleet seikat sekä alueiden ja toimintojen kokonaismäärä, sijainti ja toiminta.

Kullanhuuhdonta koskeva selvitysvelvollisuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijan tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kultanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina
- 2) käsitellyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kultanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kultanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 9 §.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 25 §. Kullanhuuhtoja on velvollinen huolehtimaan maa- ja kivennaisjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Vakuus

Kullanhuuhdotaluvan haltijan on asetettava 2800 e suuruinen pankkitalletusvakuus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneen vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Vakuus tulee asettaa 30 päivän kuluessa luvan laivoimaiseksi tulosta ja siihen liittyvät dokumentit toimittaa kaivosviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 107 § ja 110 §.

Vakuus määräytyy hakemuksessa esitetyn kaivumenetelmän, kaivumäärän ja alueen ominaisuuksien perusteella. Alueella on suunniteltu harjoitettavan

konekaivua vuosittaisen käsiteltävän maamäärän ollessa enintään 500 m³. Alue on kohtalaisen helposti saavutettavissa.

Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 27 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 7 §.

Jälkitoimenpiteet

Kun kullanhuuhdontalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdontaluvan haltijan saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 29 §.

Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kullanhuuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdontalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomaisen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 102 §.

Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuuhdonta-alueella

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on korvattava kultanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 103 §.

Luvan muuttaminen

Mikäli kultanhuuhdonta koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa, on luvan haltijan haettava kultanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 69 §.

Luvan jatkaminen

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset alueella harjoitetun toiminnasta ja siitä, että alueella on edelleen edellytyksiä löytää kultaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 66 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 27 §.

Rakentaminen

Lupa ei oikeuta rakentamiseen

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 26 §.

Hakemuksen mukaisesti.

Alueelle ei ole haettu lupaa kaivoslain tarkoittamille rakennelmille

Maastoliikenne

Kultanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan maanomistajalta.

Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla sitä 7.2.2023-16.3.2023. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 16.3.2023.

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin paliskunnalle 1.2.2022
Lapin paliskunta on antanut lausunnon 4.4.2022 ja 20.6.2022 (liite 3)

- 2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 1.2.2022
Metsähallituksen lausunto 4.2.2022 (liite 4)
- 3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Sodankylän kunnalle 1.2.2022
Sodankylän kunta ei ole antanut lausuntoa
- 4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 1.2.2022
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 23.2.2022 (liite 5)
- 5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 1.2.2022
Saamelaiskäräjät on antanut lausunnon 28.3.2022 (liite 6)
- 6) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaismuseo Siidalle 1.2.2022
Saamelaismuseo Siidan lausunto 4.3.2022 (liite 7)

Hakijan selitys

Hakijalta on pyydetty selitys Saamelaiskäräjien ja Lapin paliskunnan lausuntoihin liittyne.
Hakija on antanut selityksen 11.7.2022 (liite 8)

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Lausunnoissa esitetyt kaivosviranomaisen toimivaltaan kuuluvat seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 400 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätöksestä perittävistä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan hakijalle. Päätös toimitetaan niille kunnille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja muille tahoille, joille on asian käsittelyn aikana annettu tieto ja joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille, jos se kohdistuu saamelaisten kotiseutualueelle tai se koskee kaivoslain 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta, sekä paliskunnalle, mikäli se kohdistuu erityiselle poronhoitoalueelle. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella kaivosviranomaisen verkkosivuilla (www.tukes.fi). Tieto kuulutuksesta julkaistaan toiminnan vaikutusalueen kunnassa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Sami Mantere, puh. 029 505 2263, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt ylitarkastaja Sami Mantere ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa.

LIITTEET

Liite 1. Valitusosoitus

Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)

Liite 3–7. Lausunnot

TIEDOKSI

Lapin paliskunta

Lapin ELY-keskus

Metsähallitus

Saamelaiskäräjät

Saamelaismuseo Siida

Sodankylän kunta

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 27.10.2023.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 270 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Torikatu 34-40, OULU

Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

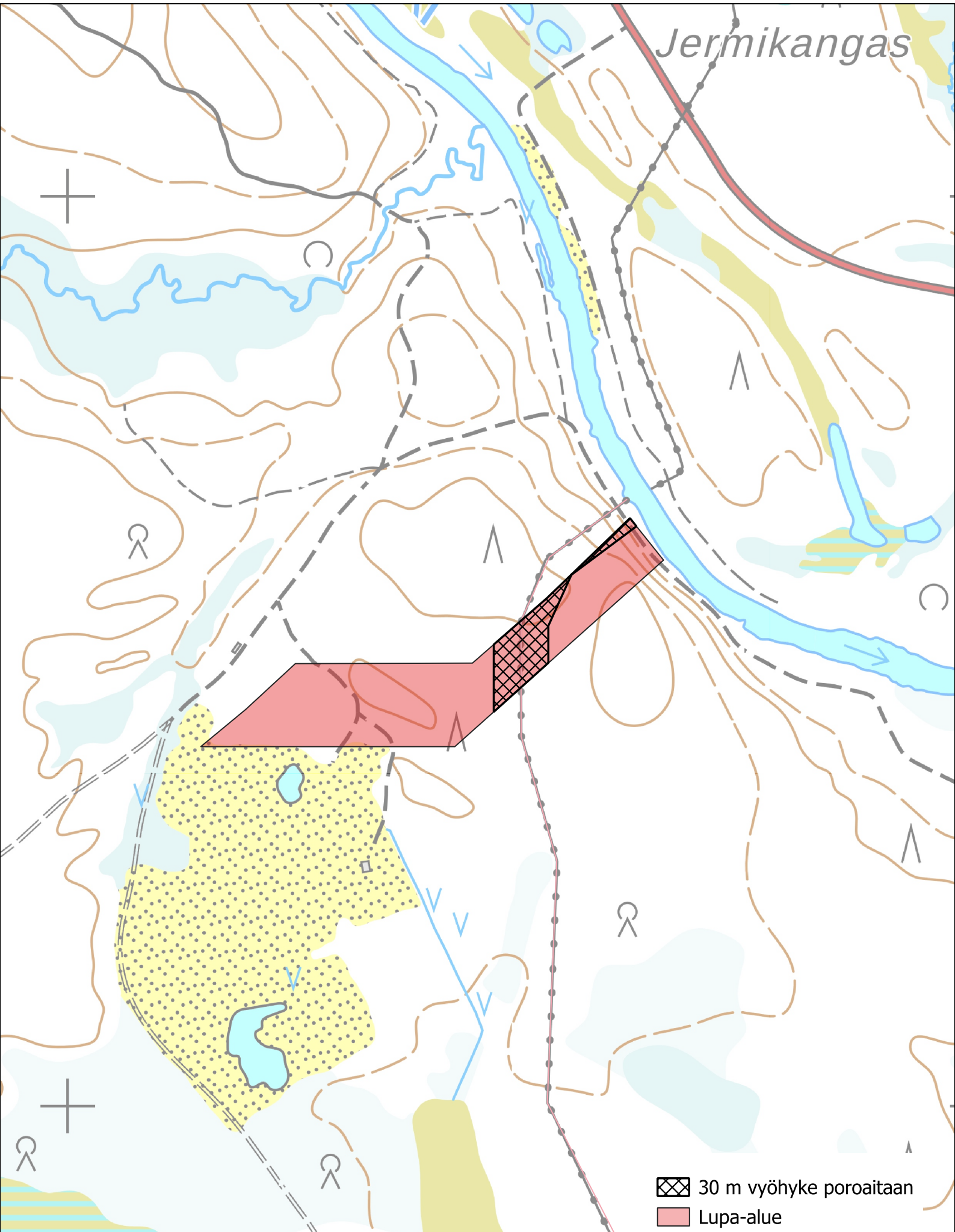
Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

Ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa
20.9.2023

Ylitarkastaja Sami Mantere
20.9.2023



From: Tukes KaivosAsiat
Sent: keskiviikko 21. joulukuuta 2022 8.14
To: Molkoselkä Pasi (Tukes); Kupila Juho (Tukes); Veijanen Juho (Tukes)
Subject: VL: LAPIN PALISKUNNAN LAUSUNTO HAKIJOIDEN VASTINEISIIN HL2017:0024, HL2020:0041, HL2015:0009, HL2020:0048 JA HL2020:0043

Lähetetty: tiistai 20. joulukuuta 2022 22.09

Vastaanottaja: Tukes KaivosAsiat <kaivosasiat@tukes.fi>

Aihe: LAPIN PALISKUNNAN LAUSUNTO HAKIJOIDEN VASTINEISIIN HL2017:0024, HL2020:0041, HL2015:0009, HL2020:0048 JA HL2020:0043

LAPIN PALISKUNNAN LAUSUNTO HAKIJOIDEN VASTINEISIIN HL2017:0024, HL2020:0041, HL2015:0009, HL2020:0048 JA HL2020:0043

Hakijat toteavat, että kullanhuudonta on ollut merkittävästi pienempää kesällä 2022. Tämän seikan on myös paliskunta todennut. Ja tätä tukee myös paliskunnan gps-pantaporojen laiduntaminen kullankaivualueella kesällä 2022. (kuvat seuraavan sähköpostin liitteenä)

Luvan HL2017:0024 hakija suurelta osin vähättelee kullanhuudonta-alueen läpi kulkevan aidan kuntoa. Aita on kevytrakenteinen ns. puusta puuhun menetelmällä rakennettu. Kaikki paliskunnan aidat vaativat vuosittaista huoltoa ja tarpeen mukaan myös peruskorjausta. Tällekin laidunkiertoaidalle on jo peruskorjaussuunnitelma olemassa.

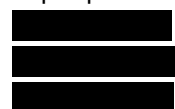
Osa hakijoista ilmoittaa vastineissaan merkitsevää kaivuumonttunsa nauhoilla/liinoilla, joka on täysin vastuutonta. Porot voivat tarttua sarvista näihin ja kuolevat, kun ovat aikansa siinä rimpulleet. Tämä on eläinräkkäystä, josta on kokemuksia muilta kullankaivualueilta.

Paliskunta toteaa, että hakijoiden tiedot alueen poroista ja poronhoidosta ovat riittämättömät. Eikä kullankaivajien omat kokemukset ole sellainen asia millä päätetään porojen laidualueita ja kuljetusreittejä.

Paliskunta toistaa edellisen lausuntonsa ko. hakemuksiin.

Paliskunta vastustaa jyrkästi ko. koneellisten kullanhuudontalupien myöntämistä.

Antti Äärelä
Poroisäntä
Lapin paliskunta



From: Tukes KaivosAsiat
Sent: maanantai 4. huhtikuuta 2022 9.02
To: Molkoselkä Pasi (Tukes); Veijanen Juho (Tukes); Kupila Juho (Tukes)
Subject: VL: Lapin paliskunnan lausunnot HL2020:0053, HL2020:0052, HL2020:0051, HL2020:0048, HL2020:0043, HL2020:0041, HL2015:0009 ja HL2017:0024

Lähtettäjä: Antti Äärelä [REDACTED]

Lähetetty: lauantai 2. huhtikuuta 2022 14.08

Vastaanottaja: Tukes KaivosAsiat <kaivosasiat@tukes.fi>

Aihe: Lapin paliskunnan lausunnot HL2020:0053, HL2020:0052, HL2020:0051, HL2020:0048, HL2020:0043, HL2020:0041, HL2015:0009 ja HL2017:0024

Hei

Alla lausuntomme koskien otsikossa mainittuja hakemuksia.

Koneellinen kullanhuudonta Keltaojan alueella on laajentunut viime vuosina huomattavan suureksi. Paliskunnan laidunkiertoaita kulkee alueen läpi. Alueella on pidetty maastokatselmus edellisen kerran syyskuussa 2018. Tämän jälkeen kullanhuudonta on koneellistunut ja vaikeuttaa alueen poronhoitoa merkittävästi.

Paliskunta pyytää Tukesia järjestämään Keltaojan kullanhuudonta-alueella maastokatselmuksen tulevana kesänä 2022. Paliskunta antaa tämän jälkeen lopullisen lausuntonsa ko. hakemuksista.

Antti Äärelä
Poroisäntä
Lapin paliskunta
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

From: Tukes KaivosAsiat
Sent: maanantai 20. kesäkuuta 2022 9.01
To: Veijanen Juho (Tukes); Kupila Juho (Tukes)
Subject: VL: Lapin paliskunta lausunto HL2015:0009

Lähettäjä: Antti Äärelä <[REDACTED]>

Lähetetty: sunnuntai 19. kesäkuuta 2022 22.09

Vastaanottaja: Tukes KaivosAsiat <kaivosasiat@tukes.fi>; Molkoselkä Pasi (Tukes) <Pasi.Molkoselka@tukes.fi>

Aihe: Lapin paliskunta lausunto HL2015:0009

15 § TUKESIN LAUSUNTOPYYNTÖ KONEELLISESTA KULLANHUHDONTALUPAHAKEMUKSESTA MÄKÄRÄ, KELTAOJA HL2015:0009 (lapiokaivuun muuttaminen konekaivuuksi)

Koneellinen kullanhuhdonta Keltaojan alueella on laajentunut vuosien saatossa huomattavan suureksi. Paliskunnan laidunkierroita kulkee alueen läpi. Alueella pidettiin maastokatselmus 8.6.2022, johon osallistuivat Tukesista Pasi Molkoselkä ja Juho Kupila sekä paliskunnan edustajina poroisäntä Antti Äärelä ja varaporoisäntä Jouni Alakorva.

Ko. koneellinen kullanhuhdontalupahakemus sijaitsee Keltaojan kullanhuhdonta-alueen läpi kulkevan laidunkierroaidan molemmin puolin, eli aita kulkee hakemusalueen läpi.

Valtaosa paliskunnan vasanmerkityksistä keskittyy Lupposelän vasanmerkityksialueelle. Kesätokat tuodaan aitaan alueen suurilta aavoilta. Kun vasat on saatu merkittyä, tokka löysätään aidasta itää kohti. Keltaojan kullanhuhdonta-alueen läpi kulkeva laidunkierroaita menee Tankajoen yli ja yhtyy taas Tankajokeen lähempänä Porttipahdan tekojärveä. Tankajoen niemeen muodostuu tällöin erillinen vesistöihin ja laidunkierroaitaan rajoittuva alue johon aidassa käyneet tokat luontaisesti ohjautuvat laiduntamaan.

Keltaojan kullanhuhdonta-alueen laajuus ojituksineen sekä saostusaltaineen estää porojen luontaisen kulun sekä kuljettamisen muualta kuin laidunkierroaidan laidasta. Tukesin 8.6.2022 järjestämässä katselmuksessa todettiin kaikkien altainen sekä ojien olevan asianmukaisesti merkityksiä.

Viime vuosina Keltaojan kullanhuhdonta-alueen laajentuessa porojen rauhattomuus Tankajoen niemessä on lisääntynyt. Paliskunnan pohjoisosan poroja lisäruokita maastoon ja porojen luonnollinen ihmisarkuus on säilynyt, joten poro karttaa kullanhuhdonta-alueita. Tämän johdosta porojen käytössä oleva alue pienenee ja laidunpaine kasvaa käytettävissä olevalla alueella. Jos merkityt tokat eivät enää asetu rauhassa laiduntamaan Tankajoen niemeen vaan lähtevät takaisin kohti lantta niin ne sekoittuvat aidassa käymättömiin poroihin. Tästä koituu paliskunnalle ylimääräistä työtä ja Lupposelän vasanmerkityksiaitaa menetettäväksi arvonsa.

Tankajoki – Vuomaselkä aita on rakennettu 2000-luvun alussa ja linjattu porojen luontaisten kulkureittien mukaan. Poroja kuljetetaan sekä Vuomaselän että Lupposelän suuntaan aittaa mukaillen. Tämän johdosta aidan siirtäminen on mahdotonta.

Keltaojan kullanhuhdonta-alueelle ei voida myöntää enää uusia lupia, koska uusien lupien myöntäminen vaarantaa laidunkierroaidan ja koko Tankajoen niemen käytön kesäaikaisena porolaitumena.

Paliskunta vastustaa jyrkästi koneellisen kullanhuhdontaluvan myöntämistä.

Antti Äärelä
Poroisäntä
Lapin paliskunta

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] 1

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Remes Heikki Lauri	Telia Tunnistus	04.02.2022 13:46:35 UTC+02:00



Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (4 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Tukes
Kaivosasiat
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI

Lausuntopyyntö Tukes 1.2.2022

Metsähallituksen lausunto kullanhuudontaluvan muutoshakemuksesta HL2015:0009, Kivakko-Kulta, Sodankylä, Eero Kivimäki ja Tarja Aakko

Tukes pyytää kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Metsähallitukselta lausuntoa kullanhuudontaluvan muutoshakemuksesta HL2015:0009, Kivakko-Kulta.

Kullanhuudonta-alue sijaitsee Metsähallituksen metsätalouden hallinnassa ja metsätaloustoimien piirissä olevalla alueella Tankajoen varressa. Hakemusalueen pinta-ala on 3,7 ha Alueella on tarkoitus jatkossa harjoittaa kone- ja lapiokaivua, kaivumäärä on enintään 500m³/v. Alueella on pitkään kaivettu lapiolla kultaa.

Alue sijaitsee poronhoitolain tarkoittamalla (848/1990) erityisellä poronhoitoalueella Lapin paliskunnassa ja saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitettulla saamelaisten kotiseutualueella. Poronhoitolain mukaan erityisellä poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Myös laki Metsähallituksesta (234/2016) edellyttää, että sen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojeleminen on sovittava yhteen siten, että poronhoitolaissa säädetyt velvoitteet täytetään.

Metsähallituksella ei ole tällä hetkellä tiedossa ko. alueella nykyistä maankäyttöä muuttavia suunnitelmia. Hakemusalueen läheisyydessä ei ole matkailun yritystoimintaa, loma-asutusta sekä erityistä virkistyskäyttöä.

Alueella on harjoitettu metsätaloustoimintaa pitkään. Uudet metsät ovat syntyneet luontaisesti 1950-luvun loppupuolen luontaisesti siemenpuualoille. Alueella ei ole suoritettu minkäänlaisia maanmuokkaustoimia. Hakemuksessa käytetään termiä "myllertämää", jonka merkitys ei selviä. Nykyisellään kultanhuudonta-alueen metsämaat ovat mäntyä kasvavaa kuivahkon kankaan kasvatusmetsää. Metsähallituksen laserkeilausaineiston mukaan hakemusalueen metsämaalla on mäntypuustoa 90 m³/ha. Kasvatushakkuita hakemusalueella on ollut viimeksi v. 2007. Alue on pääosin luontaisesti uudistuvaa.

Kullanhuudonta-alueilla luvanhaltija on velvollinen korvaamaan Metsähallitukselle aiheuttamansa puusto- yms. vauriot sekä puuston ennaikaisesta hakkuusta aiheutuneen menetyksen. Polttopuiden ottoon ei saa lupaa ko. lupa-alueen sisälle, maapuuta ei saa

polttaa, vaan ne jätetään lahoppuujatkumoksi luonnon monimuotoisuuden lisäämistavoitteiden vuoksi.

Huuhdonta-alueen ulkopuolelle sijoittuvaan kaivuaikaiseenkin majoittumiseen ja mahdolliseen asuntovaunun talviaikaiseen säilytykseen tulee hakea lupa Metsähallitukselta. Asuntovaunun pito on mahdollista kaivuaikana hakemusalueen sisällä. Hakija on ilmoittanut hakemuksessaan, ettei rakentamistarvetta ole.

Kullanhuuhdontaluvan haltija on kaikilta osin vastuussa Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle kaivutoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista vahingoista. Kullanhuuhdonta-alueilla luvanhaltija on velvollinen korvaamaan Metsähallitukselle aiheuttamansa puustovauriot sekä puuston odotusarvon menetykset keskeytyneiden uudistustoimien osalta. Polttopuiden ja kaivutoiminnan takia poistettavan puuston ja hakkuutähteiden ottoon polttopuiksi tulee huuhdontaluvan haltijan hankkia maksullinen lupa osoituksen mukaan.

Tällä hetkellä Metsähallituksella ei ole tiedossa, että hakemusalueella olisi uhanalaisten kasvien ja eläinten esiintymiä, petolintujen pesintää tai tunnettuja kulttuuriperintökohteita. Alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä ei ole kartoitettu muinaismuistolain (17.6.1963/295) suojaamia muinaisjäänköksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäänös, on työ muinaisjäänöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Saamelaismuseum Siidalle tarpeellisia toimenpiteitä varten. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäänöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet, kuten vanhat kullankaivun historiaan liittyvät jäännökset, tulee ottaa huomioon maankäytössä. Metsähallitus ei tule tekemään alueella maastokartoituksia ko. hankeen johdosta. Metsähallitus ei sitoudu tällä lausunnollaan vastuuseen alueen mahdollisista kartoittamattomista ja vielä löytymättömistä kohteista. Luonnonsuojelu- ja vesilain viranomaisvalvonnasta alueella vastaa Lapin ELY-keskus. Tarkemmat tiedot mainituista alueen vesiluontotyypeistä, suojelualueista, rauhoitetuista ja suojelluista kohteista ja lajeista sekä haetun toiminnan vaikutuksista niihin antaa Lapin ELY-keskus.

Metsähallitus muistuttaa, että kullanhuuhdonta on huomattava vesistöihin suoraan vaikuttava maankäyttömuoto. Kullankaivuun haitalliset vaikutukset konkretisoituvat, mikäli kullanhuuhdonnan vuoksi alapuoliseen vesistöön pääsee hienojakoista maa-ainesta ja ravinteita. Vesiluonnon osalta kaivutoiminta tulee järjestää siten, ettei alapuoliseen vesistöön pääse kalastolle ja muulle vesiluonnolle haitallisessa määrin liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita. Maa-aineksien pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostuslaitailla vaikkakin alueella ei ole selviä vesistöyhteyksiä. Hakemuksesta ei ilmenee, miten vedenotto on tarkoitettu järjestää.

Metsähallitus pyytää muistuttamaan kaivajaa seuraavista asioista mahdollisen luvan myöntämisen yhteydessä:

- Kaivukauden päättyessä jyrkät kaivantojen reunat on luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi porotaloutta haittaamattomalla tavalla, ns. pyykkinarut ja lippusiimat on kielletty
- Tarvittaessa porotalouden työt on huomioitava toiminnassa

- Puuston poisto on tehtävä kaivun etenemisen mukaan kaivukausittain etukäteen Metsähallituksen kanssa sopien. Puuston poisto on rajattava vain välttämättömään ja korvattava
- Kullanhuuhdonta-alueilla luvanhaltija on velvollinen korvaamaan Metsähallitukselle aiheuttamansa puusto- yms. vauriot sekä puuston ennenaikaisesta hakkuusta aiheutuneen menetyksen eli odotusarvokorvauksen sekä mahdolliset uudistamiskustannukset
- Kullanhuuhdontaluvan haltijan on tehtävä metsälain mukainen metsänkäyttöilmoitus maankäyttömuodon muutoksesta Suomen metsäkeskukselle
- Metsähallitus on tienpitäjä alueelle johtavan tiestön kulkiessa Metsähallituksen hallinnassa olevalla valtionmaalla. Kullanhuuhdontalupa ei anna suoraan oikeutta tiestön käyttöön. Metsähallitus ei yleensä rajoita teillään kevyttä liikennettä, mutta raskaisiin kuljetuksiin on oltava Metsähallituksen lupa. Alueella oleva Metsähallituksen metsäautotiestö on heikkokuntoista. Metsähallitus ei vastaa tiestön huonosta kunnosta ihmisille ja kalustolle mahdollisesti aiheutuneista vahingoista. Raskaiden kuljetusten ja muun liikennöinnin mahdollisesti aiheuttamat vauriot tiestölle tulee aiheuttajan korvata
- Omien teiden rakentaminen on kielletty
- Kullanhuuhdontalupa ei oikeuta liikkumiseen maastossa koneellisilla kulkuneuvoilla ja liikennöintiin tulee olla maastoliikennelupa
- Mikäli alueelle viedään asuntovaunuja, niin hakemusalueen ulkopuolella tapahtuvaan majoittumiseen tarvitaan lupa asuntovaunun pitoon huuhdonta-aikanakin sekä myös ympärivuotiseen säilytykseen lupa-alueellakin

Metsähallitus arvioi, että porotalouden rakenteille kyseessä olevassa tapauksessa voi aiheutua haittaa, koska hakemusalueella menee Lapin paliskunnan väliaita. Hakija ei mainitse aita ja aidan huomioimista hakemuksessaan lainkaan. Porotalouden TOKAT-paikkatietojärjestelmän mukaan alue on porojen syys- ja kevätlaidunalueetta.

Tukes pyytää lausuntopyynnössään kaivoslain 38 §:n nojalla myös Metsähallituksen perusteltua näkemystä alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksesta saamelaisien oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan, huomioiden alueen läheisyydessä olevat muut vastaavat luvat ja muut käyttömuodot.

Metsähallitus toteaa, ettei sillä ole tarvittavaa tietoa ja osaamista saamelaiskulttuurille aiheutuvien vaikutusten arviointiin, joten Metsähallitus ei ota kantaa toiminnan vaikutuksesta saamelaiskulttuuriin.

Puheena olevan luvan ja ympärillä olevien muiden kullanhuuhdontalupien yhteisvaikutuksella voi olla haittaa paikallisen paliskunnan harjoittamalle porotaloudelle, metsätaloudelle, kalastolle ja alue-ekologisille kohteille. Lupapäätöstä myönnettäessä tulee arvioida, onko noin 110 ha:n "kullanhuuhdonta-alueen" muodostuminen yksittäisten kullanhuuhdontalupien kautta haittaa aiheuttavaa. Metsähallitus katsoo muutenkin, että erilaisten ympäristövaikutusten arvioinneissa ei tule pidättäytyä nyt lausunnolla olevan kaltaisessa tilanteessa yksittäiseen hakemukseen, vaan arvioida kysymyksessä olevaa toimintaa ja sen vaikutuksia kokonaisuutena.

Heikki Remes

kaivannaisasiantuntija

JAKELU Tukes

TIEDOKSI Harri Saxlund



LAUSUNTO

25.3.2022

Dnro: 164/D.a.5./2022

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

kaivosasiat@tukes.fi**Kuuleminen kullanhuhdantalupahakemuksesta HL2015:0009 Kivakkokulta**

Lausuntopyyntö 3.2.2022

Hakemuksella haetaan lapiolla tapahtuvan kullanhuhdontaan oikeuttavan luvan muuttamista koneellisen kullankaivun mahdollistavaksi. Saamelaiskäräjät toteaa, että lupa-alueelle on myönnetty kullanhuhdantalupa 20.1.2017 sekä sitä edeltänyt valtaus huolimatta haetun alueen sijoittumisesta poronhoidollisen rakenteen päälle. Saamelaiskäräjät ei puolla luvan muuttamista alueen poronhoidollisen merkityksen vuoksi. Alueen merkitys ilmenee liitteenä olevasta Saamelaiskäräjien lausunnosta (liite 1). Jos lupa myönnetään, aittojen vähentämiseksi kullanhuhdonta toiminta tulisi keskeyttää Mäkäran alueella vasanmerkitysten aikaan ja päättää ennen kuin porot alkavat siirtyä syyserotuksiin.

Tuomas Aslak Juuso
puheenjohtajaTiina Lovisa Solbär
vs. ympäristösihteeri

Puheenjohtaja päätti lausunnosta 25.3.2022.

Liitteet.

Liite 1. Saamelaiskäräjien lausunto 14.5.2021 Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle Vanhan Kulta, Kolmannet vuoret ja Deadwood -kullanhuhdantalupa-alueita koskevasta vesitalouslupahakemuksesta (Dnro: 321/D.a.2./2021).

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

VIITE LAUSUNTOPYYNTÖ HL2015:0009 (SAAPUNUT 1.2.2022)
ASIA KULLANHUHDONTALUPAHAKEMUKSEN MUUTOS HL2015:0009
KIVAKKOKULTA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaismuseum Siidalta lausuntoa Eero Kivimäen ja Tarja Aakon kullanhuuhdonnan muutoslupahakemuksesta HL2015:0009 Kivakkokulta. Saamelaismuseum Siida on saamelaisalueella toimivaltainen viranomaisen arkeologisen kulttuuriperinnön sekä maiseman ja rakennusperinnön suojelun ja hoidon suhteen.

Lupahakemusalue HL2015:0009 sijaitsee Sodankylän kunnassa, Vuotson kylän luoteispuolella, Tankajoen länsirannalla. Kullanhuuhdontatapa halutaan muuttaa lapiokaivuusta koneelliseksi. Nykyinen lupa on voimassa 20.2.2027 saakka. Lupahakemusalueen pinta-ala on 3,7 hehtaaria, ja vuotuinen kaivumäärä tulisi olemaan enintään 500 m³.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa (2007) lupahakemusalue on metsätalous- ja poronhoitovaltaista aluetta M-1 4561, jota voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Lupahakemusalue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella ja poronhoitolain 2.2 § mukaan erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella, jolla maata ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa porotaloudelle.

Kulttuuriympäristö

Lupahakemusalueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojelemissa kiinteitä muinaisjäännöksiä. Mikäli alueelta kuitenkin kaivutyön aikana havaitaan merkkejä esihistoriallisen ihmisen toiminnasta, kuten liesiä tai muinaisesineitä, työt löytöpaikalla on keskeytettävä ja löydöistä on ilmoitettava museoviranomaisille, tässä tapauksessa Saamelaismuseum Siidan arkeologille.



Saamelaismuseum Siida toteaa, että yksittäisenä koneellisena lupahakemusalueena HL2015:0009 ei tässä laajuudessa uhkaa eikä vähennä alueen kulttuuriperintöarvoja. Kullanhuuhdonta-alueiden kokonaisvaltaiselle tarkastelulle ja niiden maisemaan ja ympäristöön kumuloituvien vaikutusten arvioinnille on selkeä tarve tilanteessa, jossa yksittäiset, pinta-alaltaan pienet huuhdonta-alueet muodostavat käytännössä suuren yhtenäisen alueen. Suuruudeltaan enintään 7 hehtaarin vierekkäisiä kullanhuuhdonta-alueita tulisi voida käsitellä laajempina aluekokonaisuuksina, esimerkiksi jokilaaksoittain tai muuten alueittain, jotta kullanhuuhdonnan kokonaisvaikutuksia voidaan arvioida luonnonympäristön, kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta.

Näin ollen Saamelaismuseum Siida kehottaa Tukesia vastaavana lupa- ja valvontaviranomaisena käsittelemään kullanhuuhdontalupahakemuksia alueellisina kokonaisuuksina ja arvioimaan niiden yhteisvaikutuksia kyseisen alueen kulttuuriperintöön ja luonnonympäristöön ja erityisesti maisemaan.

Juha-Pekka Joonas
arkeologi

Satu Taivaskallio
tutkija





Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
PL 66
00521 HELSINKI

Lausuntopyyntö 1.2.2022

Lausunto kullanhuhdontalupahakemuksesta, Kivimäki Eero ja Aakko Tarja, koneellinen kullankaivuu, Sodankylä, valtausalue Kivakko-kulta, lupatunnus HL2015:0009

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Lapin ELY-keskuksen lausuntoa yllä mainitusta Eero Kivimäen ja Tarja Aakon kullanhuhdontalupahakemuksesta. Kyseessä on muutoshakemus.

Alue sijaitsee Sodankylän kunnassa Mäklärän alueella Tankajoen läheisyydessä. Hakija varautuu alle 500 m³ /vuosi konekaivuuseen. Alueen pinta-ala on noin 3,7 hehtaaria. Alueella ei ole ympäristölupaa.

Lapin ELY-keskuksen lausunto

Alue sijaitsee Kemijoen vesistössä Tankajoen alaosan valuma-alueella 65.881. Valuma-alueella on tällä hetkellä 33 eri kullanhuhdonta-aluetta (lapio- sekä konekaivuualueita). Näiden alueiden yhteispinta-ala on noin 184 hehtaaria.

Alueella ei ole luonnonsuojelualueita.

Haettavana olevilta kullanhuhdonta-alueilta ei ole tiedossa ympäristöhallinnon käytössä Laji.fi viranomaisportaalin mukaan uhanalaisten lajien esiintymiä. ELY-keskus toteaa kuitenkin, ettei alueelta ole tehty ympäristöhallinnon toimesta uhanalaisinventointeja. Näin ollen hakemusalueella saattaa olla uhanalaisten ja direktiivilajien esiintymiä, jotka eivät ole ympäristöhallinnon tiedossa. Mikäli alueelta havaitaan edellä mainittuja lajeja, on huuhdontatoiminta järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta, kuten lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista. Tarvittaessa laji- ja luontotyyppiesiintymät on rajattava huuhdonta-alueen ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Lajitietoa voi tarkastella ja ladata Suomen lajitietokeskuksen Laji.fi-sivuston kautta. Myös ympäristöhallinnon yhteisestä lajitiedon tallennusjärjestelmästä LajiGIS:stä, tiedot siirretään kerran viikossa laji.fi -järjestelmään. Laji.fi:ssä on lajiaineistoja myös lukuisista muista lähteistä, esim. museoiden tietokannoista. Suurin osa lajiaineistosta on suoraan kaikkien nähtävissä Laji.fi-sivustolla, mutta joidenkin sensitiivisten lajien paikkatiedot on karkeistettu esim. 1 km tai 5 km ruudun tarkkuudelle.

09.03.2022

Nämä käyttörajoitetut aineistot saa käyttöönsä kirjautumalla Laji.fi-sivustolle ja tekemällä aineistopyynnön tietyltä alueelta.

Hakemuksissa kuvattu toiminta vaatii ympäristönsuojelulain mukaisen luvan (Ympäristönsuojelulaki 527/2014 liite 1, taulukko 2 kohta 7a) tai saman lain mukaisen ilmoitusmenettelyn 115 a § ja Lapin ELY -keskus ottaa luvan hakemusvaiheessa kantaa luvan myöntämisen edellytyksiin. Lisäksi toiminta voi edellyttää vesilain mukaista lupaa tai oikeutta.

Lupaharkinnassa tulee huomioida myös eri toimintojen yhteisvaikutukset.

Koneellista kullankaivuuta ei saa aloittaa ennen kuin ympäristönsuojelulain mukainen lupa on myönnetty ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on myöntänyt kullanhuuhdontaluvan, ja päätökset ovat lainvoimaisia tai lupa toiminnan aloittamiseen myönnetään muutoksenhausta huolimatta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristötarkastaja Jouni Rauhala ja ratkaissut yksikönpäällikkö Juha Hämäläinen.

Tämä asiakirja LAPELY/542/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/542/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Rauhala Jouni 09.03.2022 09:04

Ratkaisija Hämäläinen Juha-Pekka 09.03.2022 12:27

1. Alueellamme ei ole isoja vesistöitä
ja eikä myöskään mitään oja

EMME ALJO AVOHAKAZIA PUUSTOA
POLS kuten ERÄT NAAPURIT
Ovat AVOHAKUT TEHNEET. vain sihtäösitt
kun tarve on

ME MONIUT Jotta olemme kaivaneet
Merkitimme ne lunoilla eli merkki
NAUHOILLA syksyllä kun lähdimme
POLS. samaa teemme Jatkossakin!

PORO AIDAN Rahoitomme
n. 10-15 metriä molemmiin puoliin
eli en koske lähempää!

"Poro polku" kulkee n. 3 metriä
Aidasta MAKSIMISSAAN! Jäljistä
~~Pöytä~~ Pöytä

Alueeni on AINOA LAPIOKAIUU ALUE
Kone KAIUU ALUEiden välissä

TU: EERO KIVIMÄKI 0405906822

Kaikki kysymykset
Pöytä

→ eero.kivimaki@gmail.com

Lapin paliskunnan lausunto:

15 §

TUKESIN LAUSUNTOPYYNTÖ KONEELLISESTA KULLANHUHDONTALUPAHAKEMUKSESTA MÄKÄRÄ, KELTAOJA HL2015:0009 (lapiokaivuun muuttaminen konekaivuuksi)

Koneellinen kullanhuuhdonta Keltaojan alueella on laajentunut vuosien saatossa huomattavan suureksi. Paliskunnan laidunkiertoaite kulkee alueen läpi. Alueella pidettiin maastokatselmus 8.6.2022, johon osallistuivat Tukesista Pasi Molkoselkä ja Juho Kupila sekä paliskunnan edustajina poroisäntä Antti Äärelä ja varaporoisäntä Jouni Alakorva.

Ko. koneellinen kullanhuuhdONTALUPAHAKEMUS sijaitsee Keltaojan kullanhuuhdonta-alueen läpi kulkevan laidunkiertoaidan molemmin puolin, eli aita kulkee hakemusalueen läpi.

Valtaosa paliskunnan vasanmerkityksistä keskittyy Lupposelän vasanmerkitysaidalle. Kesätokat tuodaan aitaan alueen suurilta aavoilta. Kun vasat on saatu merkittyä, tokka löysätään aidasta itää kohti. Keltaojan kullanhuuhdonta-alueen läpi kulkeva laidunkiertoaite menee Tankajoen yli ja yhtyy taas Tankajokeen lähempänä Porttipahdan tekojärveä. Tankajoen niemeen muodostuu tällöin erillinen vesistöihin ja laidunkiertoaitaan rajoittuva alue johon aidassa käyneet tokat luontaisesti ohjautuvat laiduntamaan.

1 | Keltaojan kullanhuuhdonta-alueen laajuus ojituksineen sekä saostusaltaineen estää porojen luontaisen kulun sekä kuljettamisen muualta kuin laidunkiertoaidan laidasta. Tukesin 8.6.2022 järjestämässä katselmuksessa todettiin kaikkien altaiden sekä ojien olevan asianmukaisesti merkitsemättä.

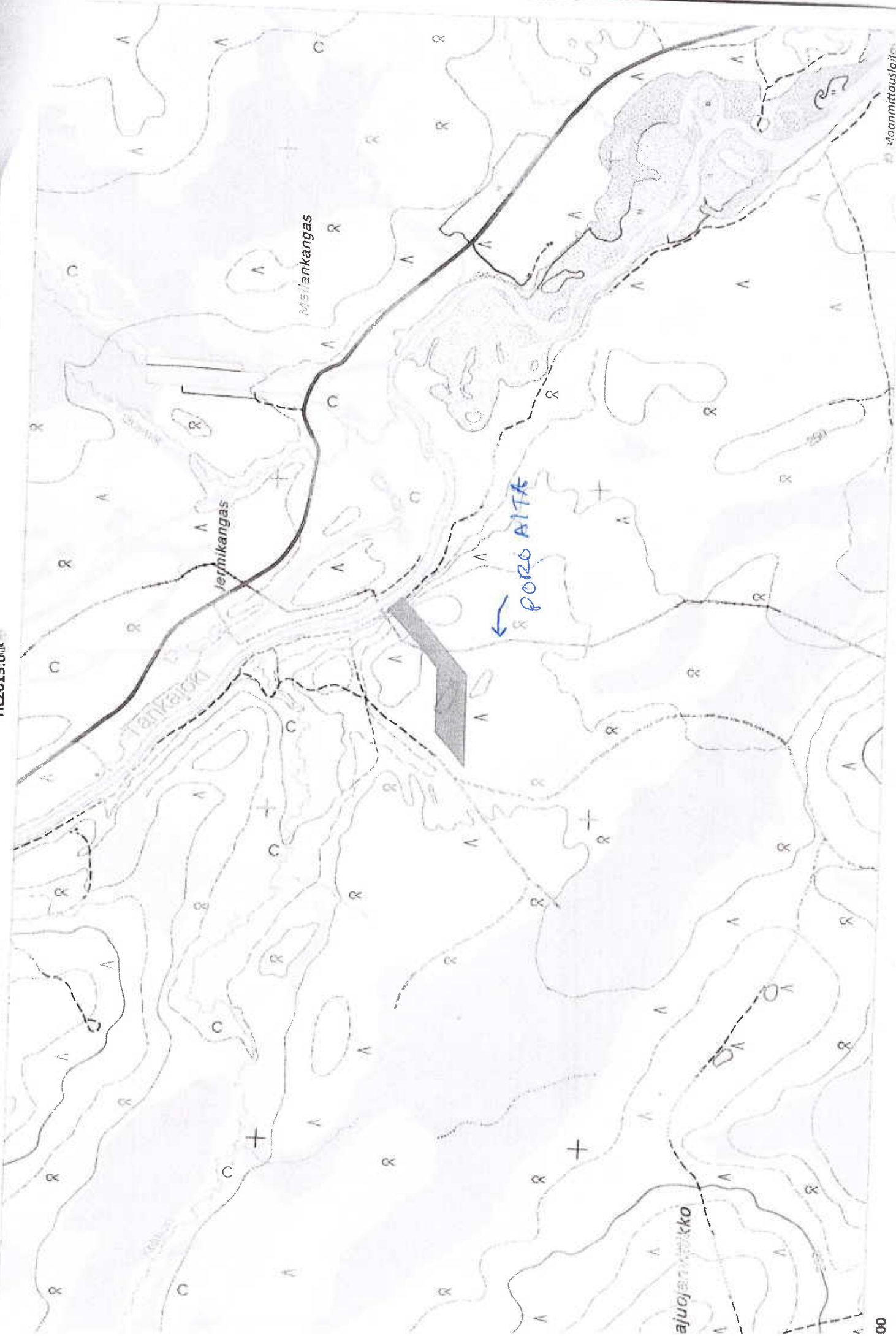
Viime vuosina Keltaojan kullanhuuhdonta-alueen laajentuessa porojen rauhattomuus Tankajoen niemessä on lisääntynyt. Paliskunnan pohjoisosan poroja ei lisäruokita maastoon ja porojen luonnollinen ihmisarkuus on säilynyt, joten poro karttaa kullanhuuhdonta-alueita. Tämän johdosta porojen käytössä oleva alue pienenee ja laidunpaine kasvaa käytettävissä olevalla alueella. Jos merkityt tokat eivät enää asetu rauhassa laiduntamaan Tankajoen niemeen vaan lähtevät takaisin kohti länttä niin ne sekoittuvat aidassa käymättömiin poroihin. Tästä koituu paliskunnalle ylimääräistä työtä ja Lupposelän vasanmerkitysaita menettää arvonsa.

Tankajoki – Vuomaselkä aita on rakennettu 2000-luvun alussa ja linjattu porojen luontaisten kulkureittien mukaan. Poroja kuljetetaan sekä Vuomaselän että Lupposelän suuntaan aita mukailten. Tämän johdosta aidan siirtäminen on mahdotonta.

Keltaojan kullanhuuhdonta-alueelle ei voida myöntää enää uusia lupia, koska uusien lupien myöntäminen vaarantaa laidunkiertoaidan ja koko Tankajoen niemen käytön kesäaikaisena porolaitumena.

Paliskunta vastustaa jyrkästi koneellisen kullanhuuhdONTALUVAN myöntämistä.

ML2015:0011



Maanmittauslaitos

Kaivosrekisterin karttapalvelu

Tietoa kaivoslain mukaisten hakemusten ja päätösten alueista, Pohjakartat © Maanmittauslaitos Ohjeet Palaute Kaivostoiminta

